

Inleiding

In deze bijlage is de bestaande situatie vanuit ecologisch oogpunt beschreven en is vermeld welke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Vervolgens is aangegeven waaraan deze ontwikkelingen - wat ecologie betreft - moeten worden getoetst. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het toetsingskader dat door wettelijke regelingen wordt bepaald en het toetsingskader dat wordt gevormd door het beleid van Rijk, provincie en gemeente.

Huidige situatie

De voorkomende biotopen binnen het plangebied zijn: gebouwen, wegen, sloten, groenstroken, solitaire bomen, tuinen en grasland.

Beoogde ontwikkelingen

Het bestemmingsplan is consoliderend van aard en daarmee kunnen alleen kleinschalige ontwikkelingen zich voordoen, zoals: sloop van een schuurtje, realiseren van aanbouw of kleinschalige kapwerkzaamheden en onderhoud aan sloten.

Toetsingskader

Beleid

De Nota Ruimte geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in de vorm van onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS).

Normstelling

Flora- en faunawet

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet (hierna Ffw) van toepassing. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Ffw niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik en dwingende reden van groot openbaar belang);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in het geval van zwaar beschermde soorten of broedende vogels overtreding van de Ffw voorkomen te worden door het treffen van maatregelen, aangezien voor dergelijke situaties geen ontheffing kan worden verleend.

Met betrekking tot vogels hanteert het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de volgende interpretatie van artikel 11:

De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen, te weten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Ffw het gehele seizoen.

- 1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).*
- 2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).*
- 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).*
- 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).*

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

- 5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het hele jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen soms wel om nader onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.*

De Ffw is voor dit bestemmingsplan van belang, omdat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de vaststelling van het plan niet in de weg staat.

Natuurbeschermingswet 1998

Uit het oogpunt van gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Deze wet onderscheidt drie soorten gebieden, te weten:

- a. door de minister van EL&I (voormalig Ministerie van LNV) aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- b. door de minister van EL&I (voormalig Ministerie van LNV) aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- c. door Gedeputeerde Staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

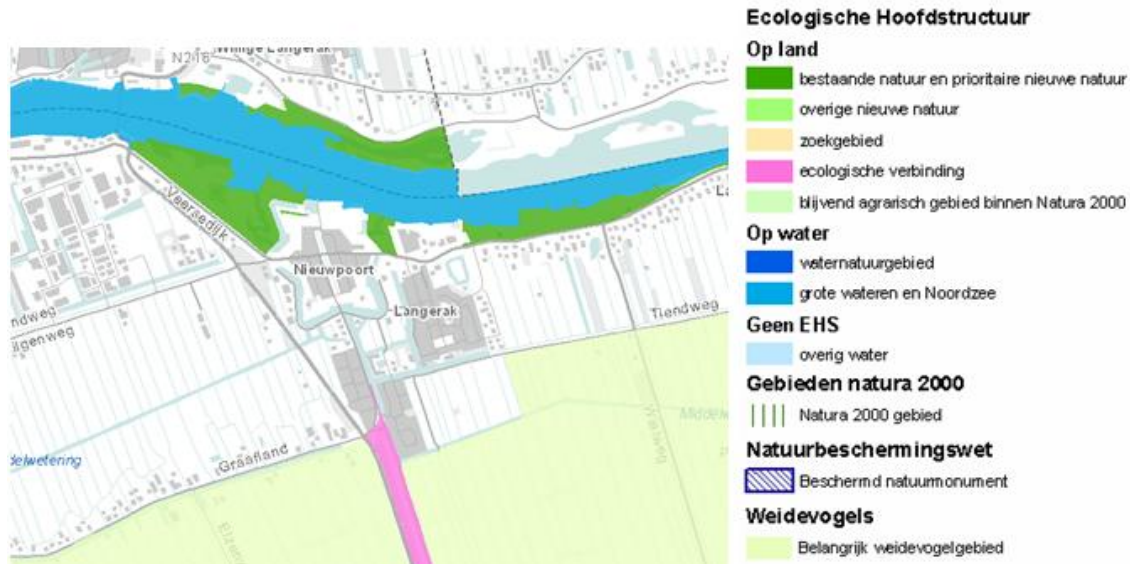
De wet bevat een zwaar beschermingsregime voor de onder a en b bedoelde gebieden (in de vorm van verboden voor allerlei handelingen, behoudens vergunning van Gedeputeerde Staten of de Minister van EL&I). De bescherming van de onder c bedoelde gebieden vindt plaats door middel van het bestemmingsplan. De speciale beschermingszones (a) hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze zones plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet worden onderzocht of de Natuurbeschermingswet 1998 de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 zal kunnen worden verkregen.

Onderzoek

Gebiedsbescherming

Langs de Nieuwpoortseweg ligt een (natte) ecologische verbindingzone (EHS). Het plangebied maakt geen deel uit van andere beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000. In de omgeving liggen nog andere EHS-gebieden, zoals de Lek en Lekuiterwaarden. Aan de zuidkant van het deelplangebied ligt een belangrijk weidevogelgebied.

Soortenbescherming

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van foto's van het plangebied, algemene ecologische kennis en verspreidingsatlassen/gegevens (onder andere www.ravon.nl en www.waarneming.nl) waarin de waarnemingen zijn aangegeven.

• Planten

Op basis van bekende verspreidingsgegevens en de aanwezige verschillende biotopen kan worden gesteld dat het plangebied leefgebied biedt aan licht beschermde soorten als zwanenbloem, dotterbloem, brede wespenorchis en grote kaardenbol. De eerste twee soorten komen voor langs en in het water binnen de verschillende dorpskernen van Liesveld. De grote kaardenbol (licht beschermd) is vooral een soort van braakliggende terreinen. De rietorchis (tabel 2-soort) en brede wespenorchis (licht beschermd) hebben groeiplaatsen in de weilanden en moerassen langs de Lek.

• Vogels

In de tuinen, plantsoenen en groenstroken komen tuin- en struweelvogels voor. Hier zijn soorten als koolmees, roodborst, winterkoning en merel aanwezig. Spreeuw, huismus, gierzwaluw en kauw kunnen broeden in (de omgeving van) de bebouwing. De bomen bieden mogelijk nestgelegenheid aan de sperwer, buizerd, kraai en grote bonte specht. De watergangen- en partijen bieden leefgebied aan watervogels als meerkoet, wilde eend en waterhoen. Weidevogels als Kievit, grutto, scholekster en tureluur komen in lage dichtheden voor binnen de weidegebieden die deel uitmaken van het plangebied.

• Zoogdieren

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor soorten als mol, egel, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis, rosse woelmuis, hermelijn, wezel, haas en konijn. Waarschijnlijk komt een zwaar beschermde soort als de waterspitsmuis (zwaar beschermd) hier ook voor rondom de waterrijke biotopen.

De bomen en bebouwing kunnen plaats bieden aan vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, rosse

vleermuis, grootoorvleermuis en laatvlieger. Groenstructuren, tuinen en waterpartijen kunnen daarnaast fungeren als foerageergebied of onderdeel zijn van een migratieroute van deze vleermuizen.

- Amfibieën

Door de afwisselende voorkomende biotopen in en rondom de kernen zijn verschillende soorten amfibieën als poelkikker, middelste groene kikker, meerkikker, bruine kikker, heikikker, gewone pad, rugstreepad en kleine watersalamander te verwachten in het plangebied. Een zwaar beschermde soort als de poelkikker houdt vooral van schoon water met goede begroeiing en de heikikker is een soort van vochtige weilanden en heidegebieden. De zwaar beschermde rugstreepad is vooral te vinden in de sloten en de akkerlanden. Met name gebieden waar graafwerkzaamheden plaatsvinden zijn aantrekkelijk voor de rugstreepad. De algemene soorten maken gebruik van takkenhopen, stenen en kelders als (winter)verblijfplaats en watergangen als voortplantingsplaats. Langs de oevers van de Lek komt de kamsalamander voor.

- Vissen

In het plangebied komen beschermde vissoorten als bittervoorn, kleine- en grote modderkruiper voor, met name de bittervoorn en grote modderkruiper prefereren vooral schoon water, maar zijn zeker in het plangebied te vinden.

- Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt als biotoop voor beschermde reptielen en insecten (vlinders, sprinkhanen en libellen). Genoemde beschermde soortengroepen stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

In de onderstaande tabel staat aangegeven welke beschermde soorten op de ontwikkelingslocaties (naar verwachting) voorkomen en onder welk beschermingsregime deze vallen.

Tabel B.1 Beschermde soorten op de ontwikkelingslocaties en het beschermingsregime

				Nader onderzoek nodig
Vrijstellingsregeling Ffw	tabel 1		brede wespenorchis, zwanenbloem, grote kaardenbol en dotterbloem mol, egel, veldmuis, bosmuis, bosspitsmuis, huisspitsmuis, konijn, wezel en hermelijn bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en de middelste groene kikker	nee
Ontheffingsregeling Ffw	tabel 2		rietorchis kleine modderkruiper	Bij eventuele werkzaamheden langs, in of aan watergangen
	tabel 3	<i>bijlage 1 AMvB</i>	bittervoorn, grote modderkruiper waterspitsmuis	Bij eventuele werkzaamheden langs, in of aan watergangen
		<i>bijlage IV HR</i>	alle vleermuizen heikikker, poelkikker, kamsalamander	Bij kap van bomen of sloop van bebouwing Bij eventuele werkzaamheden langs, in of aan watergangen
	vogels	<i>cat. 1 t/m 4</i>	sperwer, buizerd, gierzwaluw en huismus	Bij kap van bomen of sloop van bebouwing

Toetsing

Gebiedsbescherming

Aangezien het bestemmingsplan consoliderend van aard is, worden er geen grote ontwikkelingen voorzien. Nadelige effecten op de beschermde natuurgebieden kunnen dan ook worden uitgesloten. De Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid van de provincie staan de vaststelling van het plan dan ook niet in de weg.

Soortenbescherming

Het bestemmingsplan is consoliderend van aard, er zijn geen ontwikkelingen voorzien. De Ffw staat de uitvoering van dit bestemmingsplan dan ook niet in de weg.

Binnen het bestemmingsplan zijn altijd kleine ontwikkelingen mogelijk. Hieronder is aangegeven waar bij deze mogelijke toekomstige ontwikkelingen rekening moet worden gehouden.

- Er is geen ontheffing nodig voor de tabel 1-soorten van de Flora- en faunawet omdat hiervoor een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen van de Ffw. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht. Dat betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.
- Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedende vogels is verboden. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader

van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden overigens tussen 15 maart en 15 juli (bron:www.vogelbescherming.nl).